

ศธ ๐๔๓๔๐.๑๕๐/ว.๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต ๑	
วันที่.....	๕๕2
วันที่ 11 มิ.ย. 2565	เวลา 10-17 น.
โรงเรียนบ้านละลม หมู่ที่ ๑๓ ตำบลละลม	
อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๑๔๐	

๔ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทความทางวิชาการ

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวพัฒนา สังข์โกมล ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านละลม ได้จัดทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม และ 2) ศึกษาพัฒนาการความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาตามโปรแกรม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านละลม จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม 2) แบบประเมินโปรแกรม และ 3) แบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนพัฒนาการ

ผลการวิจัยพบว่า 1) โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลมที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ครูมีพัฒนาการความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนาตามโปรแกรมสูงขึ้นจากก่อนพัฒนาโดยรวมร้อยละ 76.28

เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานวิจัยให้กับผู้ที่มีความสนใจ จึงขออนุญาตลงประชาสัมพันธ์ในเวปไซด์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ ดังรายละเอียดบทความที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพัฒนา สังข์โกมล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านละลม

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม
Development of the Teacher Development Program
in Integrated Instructional Activity Management
based on Sufficiency Economy Philosophy in Banlalom School

พัฒนา สังข์โกมล

Phatthana Sangkomon

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

Sisaket Primary Educational Service Area Office 3

Corresponding Author E-mail: sangkomon1881@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม และ 2) ศึกษาพัฒนาการความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาตามโปรแกรม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านละลม จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม 2) แบบประเมินโปรแกรม และ 3) แบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนพัฒนาการ

ผลการวิจัยพบว่า 1) โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลมที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ครูมีพัฒนาการความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนาตามโปรแกรมสูงขึ้นจากก่อนพัฒนาโดยรวมร้อยละ 76.28

คำสำคัญ: โปรแกรมพัฒนาครู; การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน; เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop a teacher development program in integrated instructional activity management based on Sufficiency

economy philosophy in banlalom school and 2) to study the development of pre-test and post-test according to the program. The target groups were 22 teachers at Ban Lalom school. The research instruments used in this study were 1) the teacher development program in integrated instructional activity management based on sufficiency economy philosophy in banlalom school 2) program evaluation form and 3) test. The statistics that used in the research were percentage, mean, standard deviation and growth score.

The result showed that 1) teacher development program in integrated instructional activity management based on sufficiency economy philosophy in banlalom school, created and developed by the researcher was determined with the overall appropriateness at the most level and 2) the teachers were cognitive developed after the development according to the overall program at 76.28% which higher than before development.

Keywords: Teacher Development Program; Instructional Activity Management; Sufficiency Economy

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญของชีวิต การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในขณะทีสภาวะการแข่งขันในโลกเป็นไปอย่างเข้มข้นและรุนแรงเช่นในปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีผนวกกับความเฉลียวฉลาดของมนุษย์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ (รักษัมนิ สารเสวก, 2562) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จะต้องมีลักษณะเชื่อมโยงแบบองค์รวมหรือที่เรียกว่าการบูรณาการ โดยมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ที่สมดุล มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง และการเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2554)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ประจำปีการศึกษา 2561 พบว่า ครูในโรงเรียนบ้านละสมขาคความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นจุดอ่อนของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน ครูยึด

ติดกับบทบาทการสอนแบบเดิม ๆ เน้นครูเป็นศูนย์กลาง เชื่อมันและคุ้นเคยอยู่กับการถ่ายทอดความเชี่ยวชาญของตนให้ลูกศิษย์ ซึ่งการสอนแบบนี้ทำให้ผู้เรียนไม่ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองเท่าที่ควร ดังที่ วิทยาการ เชียงกุล (2559) กล่าวว่า ปรัชญาแนวคิดของครูส่วนใหญ่ยังคงมองเห็นว่าการศึกษาคือเป็นเรื่องของการป้อนหรือการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องท่องจำเพื่อให้ได้ความรู้เหล่านั้นเข้าไปในหัวของตน ปรัชญาแนวคิดแบบนี้ทำให้นักเรียนไทยพัฒนาได้อย่างจำกัด สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ที่สรุปพฤติกรรมการสอนของครูไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากสภาพแวดล้อมในสังคม ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบางส่วนยังขาดความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเทคนิคที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังที่ เกศริน เกตุชู (2564) กล่าวว่า นวัตกรรม Active Learning ฐานสมรรถนะสู่กระบวนการถอดบทเรียนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ผสมผสานเข้าด้วยกันเป็นความสามารถรวมทั้งคุณธรรมจริยธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ การทำงาน การใช้ชีวิต และการแก้ปัญหาสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ ปรียานุช พิบูลสรารุส (2549) ได้ระบุว่า สถานศึกษาสามารถปลูกฝังแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำแนวคิดดังกล่าวไปยึดถือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เพราะองค์ความรู้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเปรียบเสมือนรูปแบบการดำรงชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการคิด การพูด หรือการกระทำต่าง ๆ สามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการประพฤติปฏิบัติในการดำเนินงานได้ทุกเรื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในทางสายกลางอย่างมีวินัย มีความเจริญก้าวหน้า และบังเกิดความสุขอย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม

ขึ้น โดยเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดี
ต่อตัวครูผู้สอน ผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านละลม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาตามโปรแกรมพัฒนา
ครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในโรงเรียนบ้านละลม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ซึ่ง
ในแต่ละระยะมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ
บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม

1.2 แบบประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ
บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม เป็นมาตราส่วนประมาณ
ค่า 5 ระดับ ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อหาระดับความเหมาะสมของโปรแกรม โดยมี
ประเด็นการประเมิน 10 ข้อ คือ 1) ความเป็นมาในการพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสม
2) แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสม 3) วัตถุประสงค์ของโปรแกรมมีความ
เหมาะสม 4) โครงสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมมีความเหมาะสม 5) เนื้อหาสาระของหลักสูตรการ
ฝึกอบรมมีความเหมาะสม 6) ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม 7) วิธีการฝึกอบรมมี
ความเหมาะสม 8) สื่อและนวัตกรรมในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม 9) การวัดและประเมินผล
การฝึกอบรมมีความเหมาะสม และ 10) โปรแกรมสามารถนำไปใช้ได้จริง และพิจารณาระดับ

ความเหมาะสมของโครงร่างโปรแกรม โดยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยรวมและเทียบกับเกณฑ์การประเมินระดับความเหมาะสมของโครงร่างโปรแกรม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลมและแบบประเมินโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบและพิจารณาระดับความเหมาะสมของโปรแกรม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมจากการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มาวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของโครงร่างโปรแกรม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การศึกษาพัฒนาการความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาตามโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านละลม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 22 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด โดยเกณฑ์การแปลความหมายระดับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวคิดของ Best (1997) มีรายละเอียดดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนที่มีค่ามากที่สุด} - \text{คะแนนที่มีค่าน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{20-0}{5} \\
 &= 4
 \end{aligned}$$

โดยสามารถนำมากำหนดเกณฑ์ของระดับความรู้ความเข้าใจได้ดังนี้

คะแนน 16.01–20.00 หมายความว่า ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 12.01–16.00 หมายความว่า ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

คะแนน 8.01–12.00 หมายความว่า ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 4.01–8.00 หมายความว่า ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 0.00–4.00 หมายความว่า ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยให้ครูโรงเรียนบ้านละลม จำนวน 22 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ตอบแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นใช้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test)

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยให้ครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้ารับการฝึกอบรมตามกิจกรรมในโปรแกรมเป็นเวลา 2 วัน รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง โดยดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนในแต่ละครั้งตามคู่มือโปรแกรม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยบันทึกผลการจัดกิจกรรมทุกครั้งเพื่อทำการประเมินกิจกรรม

3.3 หลังจากดำเนินการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมแล้ว ผู้วิจัยให้ครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายตอบแบบทดสอบความรู้เข้าใจฉบับเดิมและใช้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมจากการตอบแบบทดสอบของกลุ่มเป้าหมายมาวิเคราะห์พัฒนาการความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาตามโปรแกรม ใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนพัฒนาการ

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม

1. ผลการสร้างโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนและมีระบบวิธีการที่เหมาะสม โดยวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและสร้างโปรแกรมเพื่อพัฒนาครูในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดหัวเรื่องที่จะสอน 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) การกำหนดเนื้อหาย่อย 4) การวางแผนการสอน 5) การปฏิบัติการสอน และ 6) การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน ซึ่งโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 คู่มือการใช้โปรแกรม เป็นเอกสารที่จะช่วยให้ผู้นำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีองค์ประกอบดังนี้

1.1.1 คำนำ

1.1.2 คำชี้แจงในการใช้โปรแกรม ประกอบด้วย ความเป็นมาในการพัฒนาโปรแกรม แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรม ขั้นตอนในการใช้โปรแกรม ผู้ใช้โปรแกรมและกลุ่มเป้าหมาย

1.2 หลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม สื่อและนวัตกรรมการฝึกอบรม สถานที่และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และตารางการฝึกอบรม

2. โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินระดับความเหมาะสมของโปรแกรม ผลการพิจารณาระดับความเหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรม มีค่าเฉลี่ย 4.54 ($\sigma = 0.54$) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ระยะที่ 2 การศึกษาพัฒนาการความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาตามโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาพัฒนาการความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาตามโปรแกรม

	μ (20)	σ	คะแนน พัฒนาการ	ร้อยละพัฒนาการ
ก่อนการทดลอง	7.55	1.44	9.50	76.28
หลังการทดลอง	17.05	1.40		

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย 7.55 ($\sigma = 1.44$) แสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจก่อนการพัฒนาตามโปรแกรมอยู่ในระดับน้อย และคะแนนหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย 17.05 ($\sigma = 1.40$) แสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนาตามโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งครูมีพัฒนาการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหลังการพัฒนาสูงขึ้นจากก่อนพัฒนาโดยรวม 9.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละพัฒนาการ 76.28

อภิปรายผลการวิจัย

1. โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาครูโรงเรียนบ้านละลมด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมให้สอดคล้องกับการปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดหัวเรื่องที่จะสอน 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) การกำหนดเนื้อหาย่อย 4) การวางแผนการสอน 5) การปฏิบัติการสอน และ 6) การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน ซึ่งมีวิธีในการพัฒนาครู คือ การฝึกอบรม โดยมีกิจกรรมการประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรม ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลมโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

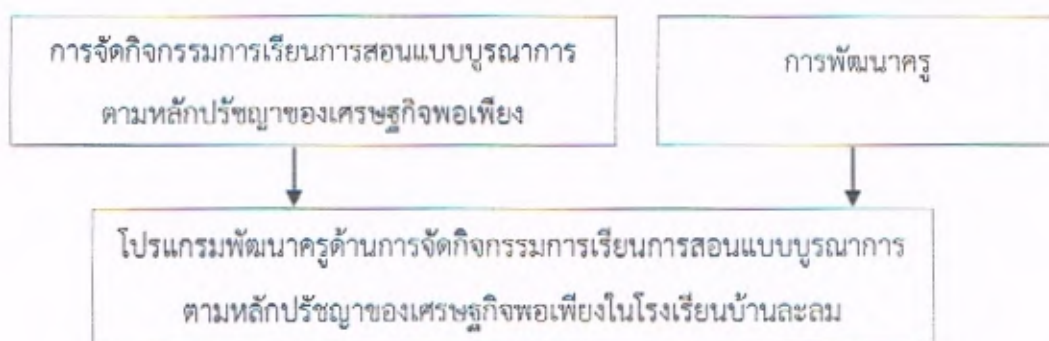
ที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะก่อนการสร้างโปรแกรมผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาโปรแกรม โดยสร้างและพัฒนาโปรแกรมอย่างมีขั้นตอนและมีระบบวิธีการที่เหมาะสม คือ ศึกษาเนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาโปรแกรม ตลอดจนวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระของแต่ละกิจกรรม โดยพิจารณารูปแบบเนื้อหาที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจ โดยเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วม อภิปรายแสดงความคิดเห็น และลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งอธิบายได้ด้วยแนวคิดของ Caffarella (2002) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการสอนไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินผลผู้เรียน (Assessment) เป็นการประเมินผู้เรียนก่อนเข้าร่วมในโปรแกรมเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างโปรแกรม 2) การตั้งเป้าหมายและจุดประสงค์ในการเรียนการสอน (Setting Goals and Instructional Objective) 3) การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เป็นการตีความทักษะและเนื้อหา จัดเรียงตามลำดับความยากง่ายเพื่อให้เหมาะกับผู้เรียน 4) การเลือกและใช้กลยุทธ์ในการเรียนการสอนรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ (Selection and use of Instructional Strategies, Including Materials) และ 5) การประเมินผลโปรแกรม (Program Evaluation) เป็นการประเมินผลผู้เรียนว่าได้เกิดพฤติกรรมหรือบรรลุเป้าหมายของโปรแกรมที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยนี้มีผลในตนเองเดียวกับผลการวิจัยของ วิเชียร สมชาย (2561) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เป้าหมาย 4) เนื้อหา 5) วิธีการพัฒนา 6) สื่อและเครื่องมือ และ 7) การวัดและประเมินผล ซึ่งมีวิธีการพัฒนา ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินก่อนการพัฒนา 2) อบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การบูรณาการสอดแทรกกับการปฏิบัติงาน และ 4) การประเมินหลังพัฒนา และผลการประเมินโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด

2. ครูที่เข้าร่วมฝึกอบรมตามโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม มีคะแนนก่อนการทดลองเฉลี่ย 7.55 ($\sigma = 1.44$) แสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจก่อนการพัฒนาตามโปรแกรมอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนหลังการทดลองเฉลี่ย 17.05 ($\sigma = 1.40$) แสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนาตามโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด และครูมีพัฒนาการความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังการพัฒนาสูงขึ้นจากก่อนพัฒนาโดยรวม 9.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละพัฒนาการ 76.28 ที่เป็นเช่นนี้เพราะการดำเนินการวิจัยได้มีการเตรียมการที่ดี โดยผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการชี้แจงกระบวนการพัฒนากับครูอย่างละเอียดชัดเจนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และโปรแกรมที่สร้างขึ้นได้กระตุ้นให้ครูเห็นว่าตนมีความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง และในการดำเนินกิจกรรมมีเทคนิคต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมกลุ่มที่ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิพากษ์ ยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน และเนื้อหานำไปปฏิบัติได้ง่ายเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจ ทำให้ครูเกิดความรู้สึทางบวกต่อการฝึกอบรม และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงขึ้นภายหลังจากที่ครูได้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมตามโปรแกรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อูปรีย์ เกิดโนนมงคล (2559) ที่ศึกษาเรื่อง ผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือนักเรียนแบบการให้คำปรึกษากลุ่มของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือนักเรียนแบบการให้คำปรึกษากลุ่ม ครูโรงเรียนมัศึกษามีทักษะการช่วยเหลือนักเรียนแบบการให้คำปรึกษากลุ่มโดยรวมสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม” สามารถสรุปองค์ความรู้จากการวิจัย ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้วิธีการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดหัวเรื่องที่สอน 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) การกำหนดเนื้อหาย่อย 4) การวางแผนการสอน 5) การปฏิบัติการสอน และ 6) การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน และได้วิธีในการพัฒนาครู คือ การฝึกอบรม อันนำมาซึ่งโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านละลม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างด้านการจัดการเรียนการสอน โดยสร้างความตระหนักและจัดโปรแกรมนี้เป็นหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมทักษะให้กับบุคลากรครูในสถานศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการกำหนดให้ครูทุกคนจะต้องเข้ารับการพัฒนาตามโปรแกรมนี้ และกำหนดเกณฑ์การผ่านการพัฒนา รวมถึงการกำหนดเป็นนโยบายให้โปรแกรมนี้เป็นเกณฑ์หนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 ผู้ที่จะนำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ต้องศึกษารายละเอียดของโปรแกรมให้ชัดเจนตลอดจนทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติกิจกรรมและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2.2 ควรมีการชี้แจง อธิบายบทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เข้าใจถึง พฤติกรรมของตนก่อนดำเนินการฝึกอบรม เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมมากที่สุด และร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างอิสระ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้วิธีในการพัฒนาที่แตกต่างและ หลากหลายมากขึ้น เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาและหาวิธีการที่ทำให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะ ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

3.2 ควรทำการศึกษาและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกศริน เกตุชู. (2564). *นวัตกรรม Active Learning* ฐานสมรรถนะสู่กระบวนการถอดบทเรียน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้น 29 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.phangngaedarea.go.th/site/wp-content/uploads/innovation/2021/คุณภาพประจำตำบล/1.โรงเรียนห้วยทรัพย์%20On-Site%สพฐ.pdf>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญช พิบูลสราวุธ. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์.
- รักษมนิ สารเสวก. (2562). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิทยากร เชียงกุล. (2559). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 : จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

วิเชียร สมชาย. (2561). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2554). กลยุทธ์การสอนคิดแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

อุรปริย์ เกิดในมงคล. (2559). ผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือนักเรียนแบบการให้คำปรึกษากลุ่มของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 8(2), 36-48.

Best, J. W. (1997). *Research in Education* (3rded). New Jersey: Prentice-Hall.

Caffarella, R. (2002). *Planning Programs for Adult Learners: A Practical Guide for Educators, Trainers, and Staff Developers*. New York: Jossey-Bass.